

FASE 2

HVAD ER ET MENNESKE?

Eleverne arbejder i fase 2 med uddrag fra bibeltekster og med tanker fra filosofien, der giver bud på, hvad der er "det særligt menneskelige". Med dette udgangspunkt skal eleverne undersøge ligheder og forskelle mellem mennesket og kunstig intelligens-teknologien.

Del 1: Et bibelsk perspektiv

OPGAVE 1

intro øvelse

Hvad er et menneske? Hvad adskiller mennesket fra alle andre levende væsner?

Eleverne skal to og to reflektere i "brainstorm-stil" over, hvad de mener, det særligt menneskelige består i. De tre vigtigste egenskaber skrives på post-it sedler (alle grupper har for forhånd fået udleveret tre post-it sedler), som sættes på tavlen eller på en væg i klasselokalet.

Derefter samler læreren op i plenum: Er der egenskaber/ord der går igen? Hvis de i fællesskab skulle blive enige om tre egenskaber/ord, hvilke skulle det så være?

OPGAVE 2

Arbejd med kopiark 4 Skabt i Guds billede

Kopiark 4 og kopiark 5 udleveres. Eleverne læser først kopiark 4 "Skabt i Guds billede".

I plenum følges der op på bibelcitaterne og på de menneskelige egenskaber og grundvilkår, som præsenteres i fortællingen. Måske bliver det tydeligt, at nok er levevilkårene markant anderledes i dag end på Adam og Evas tid, men det at være menneske, har måske ikke ændret sig væsentligt?

Spørgsmål til eleverne:

- Sammenlign de menneskelige egenskaber Bibelen præsenterer med elevernes post-it-sedler. Hvilke ligheder er der? Hvilke forskelle er der?
- Er der menneskelige egenskaber, I synes er vigtige, som bibelfortællingen ikke beskriver?

Læs herefter kopiark 5: *Skabt i Guds billede - del 2*.

OPGAVE 3

Opsamling/opgave

Mennesket er skabt med evnen til selv at kunne skabe.

Spørgsmål i plenum:

- Er der ting, I vil ønske, mennesket aldrig havde skabt?
- Er der ting, I synes, mangler at blive skabt?
- Er der en grænse for, hvad mennesker må skabe?
- Kan man sige, at robotter og kunstig intelligens er "skabt i menneskets billede" - ligesom der i Bibelen står, at mennesket er skabt i Guds billede?

Del 2: Et filosofisk perspektiv

OPGAVE 1

Hvad er det særligt menneskelige? - 6 forskellige bud

Her udvides perspektivet, så eleverne møder en række bud på hvad det særligt menneskelige er inden for 6 forskellige traditioner/forskningsområder.

- Det biologiske menneske
- Det fornuftige menneske
- Det følsomme menneske
- Det sociale menneske
- Det troende menneske
- Fremtidens menneske

De seks overskrifter har vi lånt fra Svend Brinkmanns bog *Hvad er et menneske?, en filosofisk dannelsesrejse*.

Indenfor hvert område har vi i kort form skrevet fem bud på, hvad det særligt menneskelige er. Disse bud har vi selv formuleret, men flere af dem er inspireret af Brinkmanns bog.

Vi foreslår, at der arbejdes med kopiark 6A,B,C,D,E, og F på følgende måde (samlet oversigt på kopiark 7):

- Klassen opdeles i seks grupper.
- Hver gruppe får udleveret én af de seks silhuetter med udsagn om "det særligt menneskelige"

1. Runde

Gruppen gennemgår nu i fællesskab punkterne på deres menneskesilhuet. De skal for hvert punkt vurdere, om de er enige i, at punktet peger på noget, som er helt særligt for mennesker. Dvs. at det er noget som adskiller os fra alle andre levende væsener.

Gruppen skal desuden vælge det udsagn i hver menneske-silhuet, som de synes bedst beskriver, hvad der er det særligt menneskelige.

2. Runde

Her skal gruppen lede efter punkter, som også kunne gælde for en kunstig intelligens.

Er der nogle af de evner og egenskaber, som vi normalt mener er helt særligt for mennesket, som en kunstig intelligens også kan have?

Aktiviteten afsluttes med, at grupperne laver en kort fremlæggelse for hinanden.

Under fremlæggelsen sidder alle eleverne med kopiark 7 foran sig, så de har overblikket over de forskellige udsagn i de 6 kategorier.

OPGAVE 2

Spørg en kunstig Intelligens

Som et "hands on" eksempel på interaktion med en kunstig intelligens laver klassen – på storskærm og via lærerens computer – en chatsamtale med ChatGPT-plattformen.

Link til platformen findes på projektets hjemmeside under fase 2.

Man skal oprette en brugerkonto eller vælge at bruge fx sin Google-konto som brugerkonto. I skrivende stund er adgangen til ChatGPT gratis.

Spørg fx om, "hvad er det særlige ved et menneske?" (ChatGPT er flydende i dansk)

Da vi serverede ovenstående spørgsmål for ChatGPT, fik vi følgende svar:

Det særlige ved mennesker er, at de er bevidste og rationelle væsener med en unik evne til at tænke, kommunikere, skabe og udvikle kultur, teknologi og samfund. Mennesker har en høj grad af kompleksitet i deres mentale og følelsesmæssige tilstande, som gør dem i stand til at opleve og udtrykke en bred vifte af følelser og ideer.

Mennesket har også en stor grad af fysisk og kulturel mangfoldighed, hvilket giver dem mulighed for at tilpasse sig forskellige miljøer og skabe en bred vifte af kulturelle udtryk og kunstneriske udtryk.

Endvidere har mennesker en enestående evne til at reflektere over deres egne

tanker, handlinger og eksistens, hvilket giver dem mulighed for at stille store spørgsmål om livet og universets mening. Mennesker har også en medfødt trang til at søge efter viden og forståelse, og de er i stand til at skabe komplekse videnskabelige, filosofiske og åndelige systemer for at besvare disse spørgsmål.

Alt i alt er det den kombination af bevidsthed, kreativitet, intellekt og evne til at kommunikere og samarbejde, som gør mennesker til noget helt særligt i verden.

Det virker jo overbevisende. Men det minder også om et leksikon-opslag, og man vil jo ikke kalde et leksikon intelligent. I kan prøve at spørge mere i dybden og detaljen for at undersøge, om det på et tidspunkt bliver tydeligt, at det ikke er et menneske, I chatter med. Hermed udsætter I ChatGPT for den klassiske "Turing-test".

TURING-TESTEN

Turing-testen er en test, der er designet til at måle en computers evne til at tænke og kommunikere på samme niveau som et menneske. Testen blev foreslået af den britiske matematiker og computerpioner Alan Turing i 1950.

Testen involverer en menneskelig dommer, som kommunikerer med en computer og et menneske uden at se eller høre dem. Hvis dommeren ikke kan skelne mellem computeren og mennesket i kommunikationen, anses computeren for at have bestået Turing-testen.

Turing-testen er stadig et omdiskuteret emne inden for kunstig intelligens og filosofi, da nogle mener, at det kun er en test af computerens evne til at simulere menneskelig adfærd, og ikke en egentlig test af dens tænkningsevner.

(indholdet i denne boks er skrevet af ChatGPT, og det svarer til, hvad man kan læse i anerkendte opslagsværker).

